

A Fővárosi Ítéltábla a Horváth Péter Pál Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Csontos Réka Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozási díj megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. március 30. napján kelt 12.G.41.768/2007/43. számú ítélete ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének a vállalkozási díj megfizetésére irányuló elsődleges keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja;
a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett másodlagos kereseti kérelmet elutasító rendelkezését - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

Megállapítja, hogy a felperesnek a másodfokú eljárásban 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft + áfa ügyvédi munkadíjból és 900.000,- (Kilencszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből álló, az alperesnek 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft + áfa perköltsége merült fel.

A részítelet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes mint megrendelő 2006. február 1-jén vállalkozási szerződést kötött a perben nem álló B. Kivitelező Zrt.-vel (a továbbiakban B. Zrt.) mint vállalkozóval a, Hajdú u. 15. szám alatti Ortopédiai és Sportsebészeti Központ befejezésének kivitelezésére a szerződés mellékletét képező dokumentumokban részletezett műszaki tartalom szerint. A szerződő felek átalányárként bruttó 96.720.000,-Ft vállalkozási díjban állapodtak meg.

Ugyanezen a napon vállalkozási szerződés jött létre a B. Zrt. és a felperes mint alvállalkozó között a fenti szerződéssel megegyező feladatok elvégzésére. E szerződés értelmében a felperes mint generálkivitelező vállalkozási díja 115.038.374,-Ft átalányár.

Az építkezés alatt a felperes alkalmazottai a B. Zrt. és az alperes közötti építési naplóba tették meg a feljegyzéseiket, illetve az alperes részéről a helyszínen képviselőként eljáró P. A. ezen építési naplóba foglalta az utasításait és a megrendeléseket. A felperes ügyvezetője, K. Z. a perbeli időszakban a B. Zrt.

felelős műszaki vezetőjeként is eljár, illetve ilyen minőségben is tett bejegyzéseket az építési naplóba. A munkaterület 2006. február 1. napján történt átvételekor K. Z. az építési naplóba bejegyezte, hogy az építtető által megrendelt pótmunkát az alperes a felperesnek közvetlenül fizeti meg. Ezt későbbi bejegyzésekkel is megerősítette. Az építési naplóba 2006. augusztus 11-ét követően bejegyzés nem került.

A felperes az építési helyszínen elvégezte az eredeti szerződés részét nem képező egyedi építtetői megrendeléseket, illetőleg a kivitelezés közben felmerülő más pótmunkákat is. Az alperes e munkákat a B. Zrt.-től rendelte meg. 2006. augusztus 11-ét követően a felperes nem végzett vállalkozási tevékenységet, illetve csak hibajavításokat teljesített, amire nézve külön elszámolás vonatkozik, és jelen pernek nem tárgya.

A peres felek a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben közösen egyeztették a perbeli kivitelezés során felmerült pótmunkákat. A jegyzőkönyv tartalmazza, hogy a pótmunkák leigazolása azért történik, hogy a B. Zrt. el tudja fogadni a felperesi teljesítést, illetve a felperes pótmunkára vonatkozó számláját. A jegyzőkönyv értelmében az elvégzett pótmunkák értékét az alperes 15.600.000,-Ft + áfa összegben igazolta le, azonban azzal szemben 8.600.000,-Ft késedelmi kötbért beszámított és rögzítette, hogy a B. Zrt. csak 7.000.000,-Ft + áfa összegre jogosult. A jegyzőkönyvhöz csatolt pótmunka költségvetési főösszesítő VI. pontja értelmében 2006. augusztus 11-ét követően elvégzett pótmunkákkal a felek közvetlenül számolnak el egymással. A jegyzőkönyv aláírását egyeztetés előzte meg, az annak alapján járó vállalkozási díj összegét konszenzus eredményeként állapították meg.

A felperes és a B. Zrt. között 2006. október 11. napján kétoldalú megállapodás jött létre, amely szerint a pótmunka elszámolása közvetlenül a felperes és az alperesi építtető között történik. Ez a megállapodás utal a felek háromoldalú megállapodására. Az alperesnek e megállapodásról a pert megelőzően nem volt tudomása, illetve a peres felek között olyan megállapodás nem született, amelynek értelmében a pótmunkák elszámolása a felperesi alvállalkozó részéről közvetlenül az alperesi építtető felé történik.

A B. Zrt. 2007. február 15. napján felszámolás alá került. A felszámolási eljárásban a felperes mintegy 100.000.000,-Ft hitelezői igényt jelentett be. Ennek keretében érvényesíti a felperes a szerződés szerinti koordinálási feladatokért járó összeget is.

A felperes a 2007. november 8. napján benyújtott és az eljárás során felemelt keresetében kérte, hogy elsődlegesen vállalkozási díj, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kötelezze a bíróság az alperest bruttó 56.007.570,-Ft és ezen összeg 2007. október 31. napjától a kifizetés napjáig számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére.

Keresetét arra alapította, hogy az építkezés során a felperes a B. Zrt. alvállalkozójaként négyféle munkát végzett: egyrészt a felperes és a B. Zrt. közötti szerződésben rögzített munkákat, az ebből a szerződésből kimaradt pótmunkákat, a korábban az alperesi vállalkozók érdekkörébe tartozó, alapvetően befejező munkálatokat, végül az alperes által közvetlenül a felperestől megrendelt munkákat. A peres felek az építési naplóban lévő megjegyzések szerint abban állapodtak meg, hogy a várható pótmunkák tekintetében közvetlenül számolnak el egymással.

Ezeket részben szóban, részben az építési naplóban az alperes közvetlenül rendelte meg a felperestől.

Keresete összecszerűségét akként határozta meg, hogy a vállalkozási szerződésben nem, vagy csak előírányzati összegként szereplő további feladatok vállalkozási díja 14.667.375,- Ft + áfa, az alperesi építtető helyett elvégzett munkák vállalkozói díja 17.880.220,- Ft + áfa, a kivitelezés körében felmerült, közvetlenül tőle megrendelt pótmunka díja 10.250.488,- Ft + áfa, végül a szerződés értelmében járó építésvezetői (koordinációs) költség további 2.439.904,- Ft.

Az építési naplóban K. Z. által tett bejegyzések a közvetlen elszámolás tényét igazolják, és bejegyzései más megjegyzés hiányában az alperes részéről elfogadottnak tekintendők.

Előadta, hogy 2006. augusztus 11-ig végzett építési tevékenységet a helyszínen, ugyanakkor az alperes és a B. Zrt. közötti jogviszony már 2006. májusában megszűnt. Ez is azt igazolja, hogy a felperes ezt követően már nem a B. Zrt. alvállalkozójaként végezte a tevékenységét. A felek között tehát vállalkozási szerződés jött létre a Ptk. 402. §-a szerint, így jogosan tart igényt a vállalkozási díj megfizetésére.

Vagylagosan előterjesztett másodlagos kereseti kérelmét a Ptk. 361. § (1) és (2) bekezdéseire alapította. E körben arra hivatkozott, hogy amennyiben a bíróság nem állapítaná meg a jogviszony létrejöttét a peres felek között, úgy az alperes az általa végzett teljesítéssel jogalap nélkül gazdagodott.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

Vitatta, hogy közöttük jogviszony állna fenn, állította, hogy a munkavégzést, illetve a pótmunkákat is a B. Zrt.-től rendelte meg, jogviszonyban kizárólag vele állt. Az építési napló a B. Zrt. és az alperes közötti építési napló volt, az abban szereplő bejegyzések kizárólag a B. Zrt.-re értendők. Mindezt igazolja a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv tartalma, valamint a felperes által 2006. szeptember 6. napján a B. Zrt.-hez írt levél, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a felperes maga is úgy ítélte meg, hogy a pótmunkák ellenértékét a B. Zrt.-nek kell megfizetnie a részére.

A másodlagos kereseti kérelem elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy a felperes a B. Zrt.-vel szemben érvényesítheti az igényét, ugyanakkor az alperesi építtető a B. Zrt.-vel tartozik elszámolni, így a felperes rovására nem gazdagodhatott.

A jogalapon túl vitatta a kereset összecszerűségét is. E körben szintén a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben foglalt összecszerűségre hivatkozott. Azt nem tette vitássá, hogy a felperes az általa állított munkákat elvégezte.

Az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki K. Z. t, P. A.-t, H. J.-t, H. H.-t, Gy. L.-t, Z. F.-t, B. L.-t és S. L.-t. Becsatolásra kerültek a vállalkozási szerződések, a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv, az ahhoz tartozó pótmunka költségvetési főösszesítő, a B. Zrt. és a felperes között 2006. október 11. napján létrejött megállapodás, a levelezések anyaga, a felperes csatolta továbbá az általa hivatkozott építési napló oldalakat és számlamásolatokat.

Az elsőfokú bíróság a 2010. március 30. napján kelt 12.G.41.768/2007/43. számú ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére 15 napon belül 625.000,-Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a becsatolt vállalkozási szerződések alapján a felperes mint alvállalkozó a B. Zrt.-vel, a B. Zrt. pedig mint vállalkozó az alperesi megrendelővel került jogviszonyba, illetőleg elszámolási viszonyba. A Ptk. 403. § (4) bekezdése szerint a vállalkozó köteles elvégezni azon műszakilag szükséges munkákat is, amelyek nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható.

A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy olyan megállapodás jött létre a peres felek között, amely közvetlen elszámolást írt elő köz.k a pótmunkák tekintetében.

Az elsőfokú bíróság az építési napló bejegyzéseket nem találta olyan bizonyítéknak, amely a közvetlen elszámolást eredményező jogviszony létét igazolná. K. Z. tanúvallomásából kitűnt, hogy az építési naplóba a bejegyzéseit részben a B. Zrt. felelős műszaki vezetőjeként tette. Mindemellett a felperes nem igazolta a közvetlen elszámolás másik fél által történő elfogadását, az erre vonatkozó megállapodás létrejöttét, ugyanakkor a becsatolt levelezés anyaga, illetve a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv ennek az ellenkezőjére utal.

A felperes a jogviszony meglétére tanúbizonyítás lefolytatását is kérte. A tanúk közül K. Z. , Z. F. , B. L. és S. L. tanúk úgy nyilatkoztak, hogy közvetlenül a felperestől rendelt az alperes munkavégzéseket P. A. naplóbejegyzései, valamint H. J. szóbeli utasításai által. E tanúvallomásokkal azonban ellentétben áll P. A. , H. J. és H. H. tanúvallomása, akik szerint közvetlen megrendelést a felperes felé az alperes nem tett. Kiemelte az elsőfokú bíróság P. A. tanúvallomásának azon részét, amely szerint a tanú valóban adott megrendeléseket az építési naplóban, azonban az építési napló a B. Zrt. és az alperes között vezetett építési napló volt, a bejegyzéseket abban a B. Zrt. felé intézte. Ilyen körülmények között a közvetlen jogviszony megléte az alperes részéről adott megrendelések ténye által sem bizonyított, mivel ezen megrendeléseket az alperes a B. Zrt.-nek adta.

Nyomatékos okirati bizonyítékként értékelte az elsőfokú bíróság a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv tartalmát, amely egyértelműen rögzíti, hogy az alperes a pótmunkák elkészítését a B. Zrt. felhatalmazásából, illetve annak érdekében igazolja, hogy a B. Zrt. a felperes teljesítését elfogadja. Időrendben a jegyzőkönyv az építési naplóba tett bejegyzéseket követi és annak értelmében a pótmunkák elszámolása a felperes és a B. Zrt. között történik. Bár a 2006. augusztus 11. napját követő munkavégzések tekintetében közvetlen elszámolást írt elő a jegyzőkönyv, azonban a nem vitatott tények szerint a felperes 2006. augusztus 11-e után kivitelezési munkát nem végzett, így tartalom hiányában az ilyen további munkavégzés sem keletkeztetett jogviszonyt a peres felek között. A hivatkozott jegyzőkönyv a pótmunkák értékét a felperes keresetétől eltérő összegben, 15.600.000,-Ft + áfában fogadta el. A jegyzőkönyv tartalmát megerősíti a felperes 2006. szeptember 7. napján kelt B. Zrt.-hez intézett levele, amelyben a B. Zrt.-től kéri a pótmunkák elszámolását.

Megalapozatlanul hivatkozott a felperes a B. Zrt.-vel megkötött 2006. október 11-i megállapodására, mert abban az alperes nem vett részt, arról nem is tudott, így ez a megállapodás rá nézve kötelezettséget nem keletkeztethetett.

A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a peres felek között közvetlen elszámolást eredményező jogviszony nem jött létre, ezért a felperes vállalkozói díjat közvetlenül az építetővel szemben nem érvényesíthet, ezért az elsődleges keresetet elutasította.

Nem találta megalapozottnak a másodlagos kereseti kérelmet sem, érdemben arra hivatkozással, hogy az alperes nem gazdagodhatott jogalap nélkül a felperes terhére, mivel a felperes által végzett munka értékével a B. Zrt. felé elszámolni tartozik. Tartozását a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvből kitűnően részben késedelmi kötbér beszámításával szüntette meg, a fennmaradó 7.000.000,-Ft + áfa tekintetében tartozik a B. Zrt. felé elszámolni.

Az elsőfokú bíróság a felperes szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát - mely az összecszerűséget volt hivatott bizonyítani - azért utasította el, mert a kereset jogalapját nem látta megállapíthatónak. Nem engedélyezte továbbá H. J. tanú tételes, egyes pótmunkákra vonatkozó nyilatkozatát, mivel a tanú egységesen úgy nyilatkozott, hogy megrendelést a felperes részére nem adott, ugyanakkor nem vitatta a felperes által állított munkák elvégzésének tényét, ezért szükségtelen volt a tételes nyilatkozata.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatásával a keresetének helyt adó ítélet hozatalát, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdései alapján.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helytelen tényállást állapított meg, és abból téves jogi következtetést vont le.

Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előterjesztett valamennyi hivatkozását, amelyek közül kiemelte, hogy a közte és a B. Zrt. között létrejött szerződésben rögzített műszaki tartalom eltér a megvalósult műszaki tartalomtól, azért, mert az alperes azt kérte, és nem a B. Zrt.-től, hanem közvetlenül a felperestől. Erre tekintettel a peres felek között jogviszony jött létre az alperes megrendelése alapján. Az elszámolási körbe azok a munkák tartoznak, amelyek pótmunkának értelmezhetők, azaz nem szerepeltek a fővállalkozóval kötött szerződésben, továbbá az alperes vállalkozói által el nem végzett munkák, amelyeket végül a felperes végzett el, illetve azok a munkák, amelyeket az alperes közvetlenül a felperestől rendelt meg.

Álláspontja szerint az alperes csak állította, azonban semmilyen okirattal nem bizonyította, hogy kizárólag a B. Zrt.-vel állt volna kapcsolatban. Nem tudta bemutatni a B. Zrt.-vel kötött vállalkozási szerződését, az elszámolását és a számlákat, amelyek alapján könnyen tisztázható lett volna, hogy milyen műszaki tartalmat kellett a B. Zrt.-nek megépítenie. Az elsőfokú bíróság kizárólag az alperes szóbeli előadását fogadta el. A felperes ezzel szemben az állításai bizonyítására becsatolta az építési napló vonatkozó részleteit, a B. Zrt.-vel kötött szerződését, tanú- és szakértői bizonyítást indítványozott. Mindezeket az elsőfokú bíróság nem mérlegelte megfelelő súllyal, mérlegelése ok- és jogszerűtlen volt. A felperesi bizonyítékok az ítélet indokolásában gyakorlatilag alig kaptak szerepet. Az ítélet logikája mentén könnyedén eljuthatunk oda, hogy a felperes a pótmunkákat szívésségből végezte el, illetőleg a felperes az alperes alvállalkozói által elvégzendő

feladatokat önszántából végezte el az alperes részére. Ezzel szemben az építési naplóban a felperes folyamatosan jelezte, hogy milyen pluszköltségei vannak, és az alperes soha sem tiltakozott, soha sem jelezte, hogy nem állnak egymással jogviszonyban. Az építési napló követése az alperesnek jogszabályi kötelezettsége is volt. Az a tény, hogy az alperes a felperessel közvetlenül egyeztetett, szintén a felperes állítását támasztja alá.

Alaptalanul utasította el az elsőfokú bíróság a szakértő kirendelésére vonatkozó felperesi indítványt, mert az nem kizárólag az összegszerűsége, hanem a megvalósult műszaki tartalom meghatározására is vonatkozott, azonban az ítélet indokolása erről már nem szól.

A felperes nem ért egyet azzal sem, hogy H. J. tanú meghallgatása során szükségtelen lett volna, hogy a tételes pótmunkák tekintetében nyilatkozzon.

Nem megfelelően alkalmazta a jogalap nélküli gazdagodás szabályait sem az elsőfokú bíróság, mert eleve feltételezte, hogy az alperesnek a gazdagodás megtartására van jogalapja, a B. Zrt.-vel létrejött fővállalkozási szerződés alapján. Az elsőfokú bíróság egy általa soha nem látott szerződést ítelt meg, mondván, hogy a felperes által elvégzett munkálatok beleférnek a fővállalkozási szerződés keretébe.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes nem tudta bizonyítani a peres felek közötti jogviszony létrejöttét, mert arra az építési naplóban szereplő feljegyzések nem alkalmasak. Tévesen hivatkozik a felperes a fellebbezésében arra, hogy az alperes nem csatolta a B. Zrt.-vel kötött szerződést, mert az szerepel az elsőfokú iratok között. Álláspontja szerint a B. Zrt. felé történő teljesítés nem tartozik a per tárgyához, az alperesi gazdagodás ténye nem állapítható meg. A bírói gyakorlat szerint a szakértői bizonyítás csak összegszerűsége vonatkozhat, a felperes helyett a szakértő nem határozhatja meg azt a műszaki tartalmat, amelyre a felperes keresete vonatkozik. Megalapozottan mellőzte ezért az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítást.

Előadta, hogy az alperes beszámítással, illetve engedményezéssel megfizette a B. Zrt.-nek a tartozást, a B. Zrt.-nek vele szemben nincs követelése.

A másodfokú bíróság felhívására a pótmunkákra vonatkozó elszámolás igazolására csatolta a B. Zrt. és a K. I. Kft. között, 2006. július 1. napján létrejött engedményezési szerződést és arról az alperes 2006. augusztus 10-i értesítését; a K. Kft. és a B. I. LLC értesítését a követelés továbbengedményezéséről a B. I. LLC-re, amelyet az alperes szintén átvett; a B. I. LLC - alperes által 2008. augusztus 7. napján átvett - felszólító levelét; végül a B. I. LLC nyilatkozatát, amelyben elismeri, hogy részére a tartozás megfizetésre került. 4/A/6. sorszám alatt csatolta az alperes felpereshez írt levelét, amelyben még 2006-ban megerősíti, hogy sem a B. , sem a felperes felé kötelezettséget nem tart nyilván. Előadta, hogy a fentiekre tekintettel az alperes semmiképpen nem gazdagodott, valamennyi tartozását kiegyenlítette.

A felperes a másodfokú eljárásban 6. sorszám alatt előterjesztett nyilatkozatában vitatta, hogy a csatolt okiratokkal az alperes a pótmunkák elszámolását megfelelően igazolta volna, figyelemmel arra, hogy az engedményezett követelés a csatolt engedményezési szerződés alapján nem azonosítható egyértelműen, abban nincs utalás a felépítményre. Mind az első, mind a második engedményezés J. D. érdekkörébe tartozó cégekre történt, akinek több közös cége is van az alperes tulajdonosaival, illetve ügyvezetőjével. Ennek igazolására csatolta a közös érdekelttségbe tartozó cégek cégmásolatait. Hangsúlyozta, hogy pénzügyi bizonylatot a teljesítésről az alperes nem csatolt. Kétséges továbbá, hogy az engedményezés a pótmunkák ellenértékére is kiterjedt, figyelemmel arra, hogy az engedményezési szerződés aláírásakor a pótmunkák elszámolása még nem történt meg. Kiemelte, hogy a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv aláírásakor az alperesnek már tudnia kellett az engedményezésről a most csatolt, általa korábban átvett engedményezési értesítés alapján, és az alperes másodfokú eljárásban benyújtott beadványa szerint az engedményezett összegnek része volt a pótmunka elszámolása is. Legkésőbb ekkor jeleznie kellett volna, hogy egyfelől nem a B. Zrt. „f.a.” a jogosult, hanem az engedményes K. Investment Kft., másrészt, hogy nem egyezik az összeg az engedményezési szerződésben írtakkal. Ezen túlmenően az alperes a perben a 2008. április 4-i beadványában úgy nyilatkozott, hogy elszámolt a B. Zrt.-vel, ami nyilvánvalóan ellentétben áll a most csatolt 2008. július 25-i, B. I. LLC engedményes felszámolási eljárást is kilátásba helyező felszólításával. A 2009. április 7-én, a bírósághoz benyújtott iratában is úgy nyilatkozik az alperes, hogy a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvben azt rögzítették, hogy az alperes a B. Zrt. felé tartozik fizetéssel, figyelemmel a kötbér beszámítására is. Ez a nyilatkozat tényyszerűen nem lehet igaz abban az esetben, ha ezt megelőzően már engedményezés történt. Figyelemmel arra, hogy az engedményezés csak most lett a felperes számára ismert, mert arra az elsőfokú bíróság az alperest nem hívta fel, így a B. Zrt. részéről az engedményezési szerződést aláíró Gy. L.-t kérte az engedményezés körülményeire tanúként meghallgatni, erre tekintettel - a korábbi nyilatkozatával ellentétben - kérte a fellebbezés tárgyaláson történő elbírálását.

Az alperes a 7. sorszámú észrevételében állította, hogy a csatolt, teljes bizonyító erejű magánokiratokkal megfelelően igazolta, hogy a pótmunkák ellenértékét teljesítette. Az engedményesek személye - álláspontja szerint - irreleváns, ugyanakkor megjegyezte, hogy hozzátartozók által irányított cégek között is megengedett az üzleti kapcsolat. Gy. L. tanúként történő meghallgatását, bár szükségtelennek találta, de azt nem ellenezte. Álláspontja szerint nincs ellentmondás aközött, hogy a pótmunkák véglegesítése még nem történt meg az azokra is kiterjedő engedményezési szerződés aláírásakor, mert az nem jelenti azt, hogy ne lehetett volna a követelést már engedményezni. Az engedményezési szerződésben szereplő 30.000.000,- Ft azért több, mint a pótmunkák elismert értéke, mert nem csak a pótmunkákkal tartozott az alperes a B. Zrt. felé. Az alperes képviselője az engedményezésről nem tudott, ezért nyilatkozott úgy a per során, hogy a pótmunkák elszámolásra kerültek.

A fellebbezés részben, az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a vállalkozási díj megfizetésére irányuló kereseti kérelem elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, helytálló jogi következtetéssel, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével és megalapozott indokolással utasította el a felperes elsődleges kereseti kérelmét.

A jogalap nélküli gazdagodás jogcímén vagylagosan előterjesztett kereseti kérelem elbírálásához szükséges tényállás azonban hiányos és a másodlagos kereseti kérelem elutasítása megalapozatlan.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben osztotta az elsőfokú bíróság jogi következtetését, amely szerint a felperes nem tudta hitelt érdemlő módon bizonyítani, hogy a peres felek között jogviszony jött létre, ennek hiányában pedig megalapozatlan a vállalkozási díj iránti igénye.

A fellebbezés e körben nem tartalmaz olyan új tényt vagy bizonyítékot, ami alkalmas lenne az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megváltoztatására, vagy eltérő jogi következtetés levonására adna alapot.

A fellebbezés kapcsán csak annyit emel ki a Fővárosi Ítéltábla, hogy iratellenesen hivatkozott abban a felperes arra, hogy az alperes nem csatolta felhívás ellenére a B. Zrt.-vel kötött vállalkozási szerződését és a végszámlát, mert azt az alperes a 25. sorszámú beadványa mellékleteként benyújtotta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének az elsődleges kereseti kérelmet elutasító indokai a fellebbezés kapcsán sem szorulnak kiegészítésre, annak a fellebbezésben kért felülmérlegelésére nincs eljárásjogi lehetőség.

Az elsőfokú bíróság a jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló igényt egyrészt arra tekintettel nem találta alaposnak, hogy a felperes perbeli követelését saját megbízójával, vagyis a B. Zrt.-vel szemben érvényesítheti, másrészt, hogy az alperes ezen munka értékével a B. Zrt. felé tartozik elszámolni.

Az alperesi nem vitatott tényeloadás szerint, illetőleg a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyvből kitűnően az alperes a B. Zrt.-vel szemben részben késedelmi kötbér címén beszámítással szünteti meg a követelést, illetve a fennmaradó 7.000.000,- Ft + áfa részben pedig a B. Zrt. felé elszámolni tartozik.

Rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a 2006. szeptember 25-i jegyzőkönyv egyértelműen tartalmazza, hogy a felperes saját megbízója, a B. Zrt. egyáltalán nem fizetett a felperesnek a közöttük létrejött vállalkozási szerződés alapján. A felperes a B. Zrt. ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel élt.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy az alperes a nem vitásan ténylegesen a felperes által elvégzett építési munka ellenértékét a vele szerződéses kapcsolatban álló vállalkozónak megfizette-e, arra tekintettel, hogy vele tartozik elszámolni. E körben ezért bizonyításra sem hívta fel az alperest, elfogadva, hogy ennek a kereset elbírálása szempontjából nincs jelentősége.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban, ha az alperes a vállalkozási díjat (a pótmunkák díját) akár csak részben ténylegesen nem egyenlítette ki a B. Zrt.-nek (és a rendelkezésre álló adatok szerint a B. Zrt. vele szemben követelést nem érvényesít), úgy megalapozott a felperes jogalap nélküli gazdagodás megtérítésére irányuló keresete az alperessel szemben, mert az esetben az alperes ellenérték nélkül jutott a munka eredményéhez, mégpedig a ténylegesen teljesítő felperes rovására. Ezért nem mellőzhette volna az elsőfokú bíróság az alperesi teljesítés vizsgálatát, és e körben az alperes felhívását a bizonyítási indítványa, illetve bizonyítékai előterjesztésére.

A másodfokú bíróság a fenti álláspontjára tekintettel felhívta az alperest, hogy csatolja be a pótmunkákra vonatkozó elszámolását a B. Zrt.-vel. Az alperes annak a 4. sorszámú beadványában tett eleget, azonban a felperes annak alapján vitatta, hogy az engedményezési szerződésekkel az alperes eleget tudott tenni a bizonyítási kötelezettségének.

Rámutatott az engedményezési szerződések és az alperesi nyilatkozatok közötti, valamint az okiratok keltéből adódó ellentmondásokra, és ennek folyamánként tanúbizonyítási indítványt terjesztett elő.

Mivel e tekintetben az elsőfokú bíróság egyáltalán nem folytatott le bizonyítási eljárást és nem foglalt állást, a bizonyítási eljárás másodfokú eljárásban történő lefolytatásával és a bizonyítékoknak a másodfokú bíróság által való értékelésével a Fővárosi Ítéltábla megfosztaná a peres feleket a jogorvoslati joguk gyakorlásának lehetőségétől.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részítélettel határozott az elsődleges kereseti kérelem helybenhagyásáról - érdemben annak helyes indokaira utalással -, míg a másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett vagylagos kereseti kérelem vonatkozásában a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bírósának tájékoztatnia kell az alperest az őt terhelő bizonyítási kötelezettségről, fel kell hívnia az esetleges további bizonyítási indítványai előterjesztésére, és a felek indítványa alapján lefolytatott bizonyítási eljárást követően kell állást foglalnia a jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett kereseti kérelem megalapozottsága tárgyában, a szükséghez képest lefolytatva az összecszerűsége vonatkozó bizonyítási eljárást is.

Döntésére tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 252. § (4) bekezdése alapján csak megállapította a peres felek másodfokú eljárásban felmerült költségét, melynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (3), (5) és (6) bekezdései alapján mérlegeléssel, elsődlegesen arra tekintettel állapította meg mérsékelt összegben, hogy az azonos ténybeli alapon, de különböző jogcímen a látszólagos keresethalmazatban előterjesztett elsődleges kereseti kérelem tárgyában született

csak jogerős döntés. A költségek viseléséről az elsőfokú bíróság az eljárást befejező határozatában dönt.

Budapest, 2012. november hó 6. napján

. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

.Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő